ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 23.5.2022 г.
COM(2022) 604 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Кипър за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Кипър за 2022 г.

{SWD(2022) 604 final} - {SWD(2022) 640 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Кипър за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Кипър за 2022 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета[3], с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост [беше] актуализирано на [XX] юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

---

1 ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

2 ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

3 Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

(2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид съвместния ангажимент, потвърден на социалната среща на върха в Порто през май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 24 ноември 2021 г. Комисията прие също доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Кипър е една от държавите членки, за които ще е нужен задълбочен преглед[4]. На същата дата Комисията също прие препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която бе приета от Съвета на 5 април 2022 г., както и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права, което беше прието от Съвета на 14 март 2022 г.

(3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последиците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бе усетено например чрез по-високите цени на енергията и храните и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност. В ЕС се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директивата за временна закрила[5], с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в ЕС, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.

(4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на семестъра за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също токова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която е представен измененият план.

---

4 Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

5 Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1)

(5) Общата клауза за дерогация действа от март 2020 г[6]. В съобщението си от 3 март 2021 г.[7] Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в ЕС или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.

(6) Съгласно подхода в становището на Съвета от 18 юни 2021 г. относно програмата за стабилност за 2021 г. фискалната позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите), като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, но се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от ЕС[8]. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи[9] (без дискреционните мерки по отношение на приходите и без свързаните с кризата с COVID-19 временни извънредни мерки) и инвестиции.

(7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г., като целта е да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките[10]. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020—2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция през 2023 г. изглежда подходящо, като същевременно се запазва готовност за реакция на променящата се икономическа ситуация. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани в отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое

---

6 Съобщение на Комисията до Съвета относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж, Брюксел, 20.3.2020 г. (COM (2020) 123 final).

7 Съобщение на Комисията до Съвета „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, 3.3.2021 г. (COM(2021) 105 final).

8 Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

9 Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства на ЕС.

10 Съобщение на Комисията до Съвета: Насоки за фискалната политика за 2023 г., Брюксел, 2.3.2022 г. (COM(2022) 85 final).

ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за семестъра от края на май 2022 г.

(8) По отношение на фискалните насоки, предоставени на 2 март 2022 г., фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки; фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, и да бъде диференцирана в отделните държави в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.

(9) На 17 май 2021 г. Кипър представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 20 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Кипър[11]. Отпускането на траншовете зависи от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, че държавата Кипър е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(10) В съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 5 май 2022 г. Кипър представи своята национална програма за реформи за 2022 г., а на 2 май 2022 г. — програмата си за стабилност за 2022 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. също така отразява шестмесечните доклади на Кипър относно напредъка, постигнат при изпълнението на плана на страната за възстановяване и устойчивост.

(11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Кипър[12] за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Кипър в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението на Кипър на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по

[11] Решение за изпълнение от 20 юли 2021 г. на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Кипър (ST 10686/2021; ST 10686/2021 ADD 1).

[12] Работен документ на службите на Комисията SWD (2022) 604 final.

отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Кипър при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

(12) Комисията проведе и задълбочен преглед за Кипър по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 и публикува резултатите от него на 23 май 2022 г.[13] Комисията заключи, че в Кипър са налице прекомерни макроикономически дисбаланси. По-специално, големият дефицит по текущата сметка се влоши значително по време на кризата, предизвикана от COVID-19, което създаде допълнителна тежест за вече високия външен, публичен и частен дълг, а необслужваните кредити във финансовия сектор остават високи въпреки значителното намаление.

(13) На 2 май 2022 г. Кипър представи своята програма за стабилност за 2022 г. Съветът разгледа програмата за стабилност на Кипър за 2022 г., като становището му е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу.

(14) На 20 юли 2020 г. Съветът препоръча на Кипър да предприеме всички необходими мерки през 2020 и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Кипър, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. въз основа на данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Кипър намаля от 5,8 % от БВП през 2020 г. на 1,7 % през 2021 г. Ответните мерки на фискалната политика на Кипър подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки за подкрепа нараснаха от 3,6 % от БВП през 2020 г. на 3,9 % през 2021 г. Мерките, предприети от Кипър през 2021 г., са в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки. Въз основа на данни, потвърдени от Евростат, през 2021 г. консолидираният държавен дълг възлизаше на 103,6 % от БВП.

(15) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози на програмата за стабилност през 2022 г. е реалистичен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,7 % през 2022 г. и с 3,8 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-нисък растеж на реалния БВП от 2,3 % през 2022 г. и 3,5 % през 2023 г., главно поради очакваното по-слабо външно търсене в прогнозата на Комисията, т.е. отрицателен принос на нетния износ в сравнение с умерен принос в програмата за стабилност за 2022 г. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква Кипър да постигне балансирана бюджетна позиция през 2022 г. и бюджетен излишък от 0,4 % от БВП през 2023 г. Подобрението през 2022 г. отразява главно премахването на повечето извънредни мерки. Според програмата съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 93,9 % през 2022 г. и до 88,2 % до 2023 г. Въз основа на

[13] Работен документ на службите на Комисията SWD (2022) 628 final.

мерките на политиката, известни към крайната дата за прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 0,3 % от БВП и 0,2 % от БВП. Това е по-ниско от салдата, предвидени в програмата за стабилност за 2022 г., главно поради по-консервативните прогнози за данъчните приходи в прогнозата на Комисията. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда като цяло подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 93,9 % през 2022 г. и 88,8 % през 2023 г.

Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. текущата прогноза за средносрочния (10-годишен среден) потенциален растеж на производството е 2,6 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Кипър.

(16) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки за подкрепа да намалеят от 3,9 % от БВП през 2021 г. на 0,1 % през 2022 г. Държавният дефицит е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,2 % от БВП през 2022 г. и се очакват да бъдат отменени през 2023 г[14]. Тези мерки се състоят главно от социални трансфери за по-бедните домакинства, намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия и горни граници на цените на дребно и едро. Тези мерки бяха обявени като временни. Ако обаче цените на енергията останат високи и през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки не са целенасочени, по-специално намаляването на данъчната ставка за сметките за електроенергия на домакинствата, намаляването на цените на потребителските тарифи или намаляването на акцизите върху петрола. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и 0,2 % през 2023 г[15].

(17) На 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Кипър[16] да поддържа подкрепяща фискална позиция, включително от стимула от Механизма за възстановяване и устойчивост, и да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Той също така препоръча на Кипър, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика,

---

14 Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и, когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

15 Очаква се общият брой на разселените лица от Украйна в ЕС постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г. Тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия ЕС към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация Euromod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване, на които лицата може да имат право.

16 Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Кипър (ОВ C 304, 29.7.2021 г., стр. 58).

насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

(18) През 2022 г. въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и на информацията, включена в програмата за стабилност на Кипър за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде като цяло неутрална и да възлиза на +0,1 % от БВП, а Съветът препоръча поддържаща фискална позиция[17]. Кипър планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както се препоръчва от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от ЕС, се прогнозира да нарасне с 0,7 % от БВП в сравнение с 2021 г. Очаква се инвестициите, финансирани на национално равнище, да доведат до рестриктивен принос към фискалната позиция в размер на 0,6 процентни пункта през 2022 г.[18] Поради това Кипър не планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да осигури като цяло неутрален принос от 0,2 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,1 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).

(19) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде +0,1 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена[19]. Очаква се през 2023 г. Кипър да продължи да използва безвъзмездните средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други средства от ЕС, се прогнозира да нарасне с 0,3 процентни пункта от БВП в сравнение с 2022 г. Очаква се инвестициите, финансирани на национално равнище, да доведат до рестриктивен принос към фискалната позиция в размер на 0,1 процентни пункта през 2023 г.[20] В същото време увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури като цяло неутрален принос от 0,1 процентни пункта за общата фискална позиция. Това включва въздействието на отмяната на мерките, свързани с увеличението на цените на енергията (0,2 % от БВП), както

---

17 Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

18 Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос от 0,0 процентни пункта от БВП.

19 Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

20 Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

и допълнителните разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП).

(20) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква излишъкът по консолидирания държавен бюджет постепенно да нарасне до 1,5 % от БВП през 2024 г. и до 1,7 % до 2025 г. Ето защо се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от БВП през периода на програмата. Тези прогнози предполагат намаляване на някои публични разходи, по-специално субсидии, и ограничаване на растежа на други, включително междинното потребление и социалните трансфери в натура. Предвижда се също така намаляване на публичните инвестиции като процент от БВП след върховата стойност през 2022 г. Съгласно програмата съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее през 2025 г., по-конкретно с намаление до 81 % през 2024 г. и до 76,7 % през 2025 г. Въз основа на анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат средни в средносрочен план.

(21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Кипър в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана. По-специално, те са свързани с публичните финанси и здравеопазването, пазара на труда и социалната политика, образованието и уменията, публичните и частните инвестиции и екологичния и цифровия преход, структурните реформи за подобряване на функционирането на публичния сектор, борбата с корупцията и улесняването на намаляването на необслужваните кредити в банковия сектор.

(22) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Кипър се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Кипър представляват 41 % от общия размер на отпуснатите по плана средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 23 % от този общ размер. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Кипър да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.

(23) Кипър представи споразумението за партньорство и другите програмни документи в областта на политиката на сближаване[21] на 30 декември 2021 г. В

[21] Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище,

съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. Кипър трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координацията, взаимното допълване и съгласуваността между тези фондове и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

(24) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Кипър е изправен пред допълнително предизвикателство, свързано с управлението на държавните субекти (ДС). Системата за управление показва пропуски по отношение на международните стандарти (напр. насоките относно корпоративното управление на ДС на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и инструментариума на Световната банка за корпоративно управление на ДС), които влияят върху производителността и бизнес средата в Кипър. По-специално, повишената прозрачност и по-високата отчетност за финансовите резултати и публичните цели ще повишат ефикасността и ефективността на ДС. Ще се подобри и прилагането на най-добри практики, като например основаният на заслуги и прозрачен процес за назначаване на членове на управителните органи на ДС и прехвърлянето на функцията за собственост на ДС от ресорните министерства, ориентирани към политиката, към специален централен орган. Отварянето на жизнеспособни от търговска гледна точка пазари, на които понастоящем ДС имат господстващо положение (напр. възобновяеми енергийни източници), би направило тези пазари по-ефективни, би ускорило екологичния и цифровия преход и би спомогнало за диверсифицирането на икономиката. Предприемането на действия по отношение на ДС би направило по-ефективно управлението в Кипър, а пазарът за местните и чуждестранните предприятия — по-справедлив и по-прозрачен. Това е в съответствие с целите на дългосрочната стратегия за Кипър и плана за действие, на който тя се основава (в рамките на инициативата „Модернизиране на държавните предприятия и създаване на подходящи стимули за иновации и ефективност“). Политиките, насочени към подобряване на управлението на ДС, могат да допринесат за намаляване на държавния дълг, тъй като по-доброто управление на ДС би увеличило ефективността на публичния сектор. Това може също така да спомогне за подобряване на бизнес средата и за увеличаване на потенциалния растеж.

(25) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на ЕС във Версайската декларация, планът REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Европейския съюз от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки се определят най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално, регионално и европейско равнище. Целта на тези мерки

миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика. ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159.

е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

(26) Пълният потенциал на възобновяемите енергийни източници в Кипър може да бъде допълнително разгърнат и ускорен, по-специално чрез по-нататъшно опростяване на процедурите за издаване на разрешения и допълнителни инвестиции в съоръжения за слънчева енергия. Понастоящем Кипър не използва газ, въпреки че нефтът представлява 85,6 % от енергийния микс. Като се имат предвид големите колебания в цените на енергията на световните пазари, от решаващо значение за устойчивостта на кипърската икономика е да се намали силната ѝ зависимост от нефта. Доставките на нефт зависят изцяло от вноса, въпреки че вносът на нефт от Русия е едва 1 %, което е доста под средната стойност за ЕС от 23 %[22]. За да се диверсифицират енергийните доставки и да се намали зависимостта от вноса, Кипър би спечелил от ускоряването на разработването на инфраструктура за внос на газ, съвместима с водорода, и на допълнителни междусистемни електроенергийни връзки, за да се улесни разширеното използване на възобновяемите енергийни източници. Препоръчва се новата инфраструктура и мрежовите инвестиции, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато е възможно, за да се улесни дългосрочната им устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива. Освен това политиките за енергийна ефективност биха могли да бъдат разширени и ускорени, включително в областта на транспорта, за да се намали нарастването на потреблението на енергия, което е значително над средното за ЕС. Очаква се мерките за енергийна ефективност да спомогнат и за справяне с енергийната бедност, пред която е изправен голям дял от населението (20,9 %), включително чрез използване по целесъобразност на фондовете на политиката на сближаване. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Кипър, ще е необходима още по-голяма амбиция за намаляване на емисиите на парникови газове и увеличаване на енергията от възобновяеми източници и повишаване на енергийната ефективност.

(27) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за преструктуриране в няколко сектора, Кипър може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Кипър може да използва Европейския социален фонд плюс, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.

(28) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му[23] е изразено в препоръка 1 по-долу.

(29) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръката относно икономическата политика на еврозоната. За Кипър това е отразено по-специално в препоръки 1 и 2 по-долу.

---

[22] Евростат (2020 г.), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, нефт и въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса от държави извън ЕС-27. За Кипър общият внос включва търговията в рамките на ЕС. Нефтът включва суровия нефт и рафинираните нефтопродукти.

[23] Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

(30) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и на тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2022 г. и програмата за стабилност за 2022 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1, 2, 3 и 4 по-долу. Препоръки 1 и 2 ще допринесат и за изпълнението на препоръката за еврозоната, и по-специално на първата и четвъртата препоръка за еврозоната. Фискалните политики, за които става дума в препоръка 1, спомагат между другото за коригиране на дисбалансите, свързани с високия държавен дълг. Политиките, посочени в препоръка 2, спомагат, наред с другото, за преодоляване на дисбалансите, свързани с големия частен дълг, чрез ограничаване на прекомерните заеми на частния сектор. Чрез тях също така се преодоляват дисбалансите, свързани с високия държавен дълг и дефицита по текущата сметка, като водят до диверсифициране на икономиката, както и дисбалансите, свързани с високото равнище на необслужваните кредити. Политиките, посочени в препоръка 3, спомагат, наред с другото, за преодоляване на дисбалансите, свързани с високия държавен дълг, чрез повишаване на ефективността на правителството и дългосрочния растеж, както и на дисбалансите, свързани с частния и външния дълг, чрез увеличаване на дългосрочния растеж. Политиките, за които става дума в препоръка 4, спомагат между другото за коригиране на уязвимостите, свързани с високия външен дълг в дългосрочен план.

ПРЕПОРЪЧВА на Кипър да предприеме следните действия през 2022 и 2023 година:

1. През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост, RePowerEU и други фондове на ЕС. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. Бързо да приключи преговорите с Комисията по програмните документи за политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. с оглед започване на тяхното изпълнение.
3. Да предприеме мерки за подобряване на управлението на държавните субекти в съответствие с международните стандарти.

4. Да намали цялостната си зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира допълнително енергийните доставки чрез ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, по-специално чрез по-нататъшно опростяване на процедурите за издаване на разрешения и разширяване на фотоволтаичните системи. Да развива енергийните междусистемни връзки със съседните държави, като същевременно разширява и ускорява мерките за енергийна ефективност, включително в транспортния сектор.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател